

AHMEDIJA MI OSVJETLJAVA PUT

Amar CIKOTIĆ*

* U povodu obilježavanja stogodišnjice Udruženja ilmijje, Glavni odbor Udruženja ilmijje raspisao je konkurs na temu „Bjelina ahmedije osvjetlila mi je put“. Na raspisani literarni natječaj imali su pravo prijaviti se svi učenici naših medresa. Od 17 prispjelih radova, najbolji od njih bio je rad Amara Cikotića, učenika Elči Ibrahim-pašine medrese u Travniku.

Tišina noći razgovara sa mnom. Ja sam šutljiv a ona pričljiva. Bojim se da nemam šta da joj dam i kažem. Šta je insan bez sjećanja? Još ako su toliko lijepa da te razbude, da te vrate u najranije dane, na početak. Ako su toliko lijepa da na trenutak zaustave odrastanje i ponovo usniješ snom dječaka. Sjećam se...

Bajram je. Majka me obukla. Moje prvo bajramsko odijelo i nepunih pet godina. Pomilovala me rukom i pogledom, sad ćeš sa babom u džamiju. Plakala je, a znam da je bila sretna. Shvatio sam da ljudi plaču i kad su sretni. Zima i snijeg. Potpuna bjelina kao da je hiljadu svjetala upaljeno tog jutra. Babo me uzeo u zagrljaj i ponio do džamijskih vrata. Mirisao je i on i njegova ahmedija sa koje nisam skidao pogled. Nikad mi nije bila bliža. Mogao sam je dodirnuti ali nisam. Izgledala je prelijepo i plašio sam se da nešto ne pokvarim.

Od tada sve do danas, do ovog trenutka dok ovo pišem prošlo je puno bajrama. Za mene neki trenuci kao da još traju... Kao da sam još uvijek u njegovom zagrljaju, kao da me nikada nije ni pustio, ili ja nisam otišao. Cijeli svoj mladi život pitao sam se da li osmijeh silazi sa njegovog lica. A on, on je moj otac, moj efendija, moj učitelj i prijatelj, koji sve razumije i kad ne kažem ništa. Svaki njegov dan, za mene, kao da je bio isti, a on mu se ponovo i ponovo radovao, kao da ga živi prvi put. Živio je sa nama i svojom džamijom. Pod njegovim brižnim okom rasli smo zajedno, i ja i ona, njegova džamija. Želio sam ga samo za sebe. Nepravedno i nemoguće, ali samo djeca i žele nemoguće stvari. Svoju bijelu ahmediju nosio je na poseban način, veselo, ponosno i dostojanstveno. Volio ju je. Mirisna i bijela ahmedija koja je meni stalno pred očima bilo gdje da krenem. A ja, ja sam je se nekada plašio. Nosila je puno odgovornosti, brige i davanja, puno davanja. Kako se lice ispod nje moglo smješiti i toliko ljubavi davati?

Gledao sam ga dok uči ezane tek rođenoj djeci, dok podučava djecu u mektebu pvim harfovima i surama. Gledao sam ga kako dostojanstveno i ponizno predvodi džemat, gledao ga kako gasuli i sprema ljude za njihov odlazak na bolji svijet, klanja dženzu, drži hutbu i svojim govorom takne u srca i izmami suze na lica. Trčkarao sam pored njega i veselio se svakom odlasku u njegovu džamiju jer je on to činio kao da idemo prvi put. Imao je on posebnu vezu sa svojom džamijom i sa mnom. Poput mene i ona je rasla pod njegovim brižnim okom. Danima, mjesecima i godinama borio se da ona poraste, da stasa u ljepoticu koja će mamiti uzdahe i poglede. Tu, u njenom krilu, ostavio je najviše svojih dunjalučkih trenutaka koje je on nesebično nastojao davati i davati... Gledao sam ga dok je brisao suze i pružao riječi utjehe roditeljima kada ostanu bez evlada, bez svojih voljenih.

Gledao sam ga i ostajao bez riječi. A on kao da je živio samo da bi ih ljudima poklanjao. Tople i nježne poput kiše rosulje spuštale su se na tužna i ranjena srca. Poslije njega na uplakanim licima pojavila bi se duga. Bila je to nada. Riječi utjehe, podrške i riječi nade, sve to nosio je u sehari svoga srca i jedva čekao da je otvori. Sehara je imala svoj ključ. Bio je to njegov mehki osmijeh kojim je milovao ne samo lica već i duše ljudi. I moju.

I noćas dok ispisujem redove o njemu, čujem njegov umilni glas koji dopire iz susjedne sobe. Uči Kur'an. Ustao sam i provirio u sobu. Proučio je posljednji ajet, odložio Kur'an, odmaknuo peštahtu i duboko uzdahnuo. Bio je umoran ali smireno radostan. Vratio sam se u sobu. Ostao sam bez riječi. Njegova smirenost i osmijeh... Mnogo toga bih imao i želio da napišem, ali ne znam kako.

Misao mi je bistra i duboka ali riječ je mehka i plitka, pa nikako da iskažem ono što bih želio. Sjećam se snijega i zagrljaja. Kao da tiha noć donese miris bijele ahmedije. Više je se ne plašim. Suze se otkotrljaše niz obraze, padoše na bijeli papir i razliše se ispisani redovi.

Shvatio sam, ljudi plaču i kad su sretni. Kroz suzama razmazanu mrlju nazirale su se riječi ispisane drhtavom rukom sina i učenika. Oče, dragi moj efendija, onog jutra kada sam bio u tvom zagrljaju, onog jutra dok si me kroz snijeg nosio do džamije zamirisala je tvoja ahmedija. Mirisala je cijeli moj život. I noćas miriše. Ostadoše ispisani redovi, ali tako drhtavo i nečitko da ih niko kasnije nije mogao pročitati. Nisu ni morali. Znali su. Svi. I on, moj otac. Moj efendija.

Još sam u njegovom zagrljaju. Koračam njegovim putem. Kada je prvi put klanjao za mnom, vidio sam mu suze. Brzo ih je obrisao. Ja sam se pravio da ih ne vidim. Zagrlio me je na povratku kući. Puhnuo je vjetar i donio miris njegove ahmedije. Šapnuo mi je: „ Još samo da padne snijeg“. Ali nije, tu noć padale su samo moje suze. Krivudavi ali dobro utabani put osvijetljavala je ona. Mirisna i bijela ahmedija poput sunca svijetlila je iznad našeg života i naših glava. Još sam u njegovom zagrljaju. Shvatio sam, on me nikad nije ni pustio. Ni mene ni džamiju. Takav je on, moj otac i efendija. Zna samo da voli.

Sve prolazi, smjenjuju se ljudi i godišnja doba, samo onaj ko voli najduže traje i najduže živi. Samo onaj ko voli može da osvijetli i najmračniji put. Sve ono što u životu smatramo velikim, počelo je s jednom mišlju, s jednom riječju, kao nešto veoma sitno. Kao prvi korak malog dječaka na putu do džamije. Na putu do pronalaska sebe. Ponekad je taj prvi korak presudan na putu što se zove život.